

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/257/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616210132
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Walterová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1616210132.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Walterovej a členov senátu JUDr. Márie Hajdínovej a JUDr. Evy Mészárosovej v právnej veci žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., IČO: 31 318 916, Bratislava, Štúrova č. 5, proti žalovanej: D. S. , narodená dňa XX.X.XXXX, trvale bytom A., K. L. č. XA/XXXX, o zaplatenie sumy 2.429,79 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 19. júla 2019, č.k. 27 Csp 336/2016-70, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 19. júla 2019, č.k. 27 Csp 336/2016-70, - vo výroku II., ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, p o t v r d z u j e ,
- vo výroku III., ktorým priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 96 %, m e n í t a k , ž e žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 96 %.

II. Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 19.7.2019, č.k. 27 Csp 336/2016-70, I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.429,79 €, úroky vo výške 713,22 €, úroky z omeškania vo výške 54,29 €, úrok z omeškania vo výške 1 % ročne zo sumy 2.429,79 € od 22.11.2016 do zaplatenia, poplatky vo výške 36,24 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku; II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; III. žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 96 %. Vychádzal zo žaloby doručenej súdu dňa 16.12.2016, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 2.429,79 € ako nezaplatenej istiny úveru, úrokov z úveru ku dňu 21.11.2016 vo výške 2.208,33 €, úrokov z omeškania ku dňu 21.11.2016 vo výške 54,29 €, úroku vo výške 28,30 % ročne z nezaplatennej istiny úveru 2.429,79 € od 22.11.2016 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 1 % z nezaplatennej istiny 2.429,79 € od 22.11.2016 do zaplatenia, poplatkov vo výške 86,24 € a náhrady trov konania. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 15.11.2011 uzavrel so žalovanou zmluvu o rýchlom poistenom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo č. XXXX/XXXX/XXRSU, na základe ktorej poskytol žalovanej bezúčelový spotrebiteľský úver v sume 3.000,- €. Žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky podľa zmluvy, pričom bol úver poskytnutý za pohyblivú úrokovú sadzbu ako súčet základnej sadzby a prirážky. Základná úroková sadzba úveru ku dňu podpísania zmluvy bola vo výške 7,5 % ročne, konečná splatnosť úveru bola stanovená na deň 15.11.2018. Žalovaná nesplácala úver v súlade s uzatvorenou zmluvou, z dôvodu ktorého ju listom zo dňa 15.8.2014 vyzval na zaplatenie záväzku a následne listom zo dňa 22.10.2014 vyhlásil úver za predčasne splatný s účinnosťou k 25.11.2014. Nesplatená pohľadávka je vedená na úverovom účte XXXXXXXX. Ku dňu 21.11.2016 celková výška jeho pohľadávky vyplývajúca zo zmluvy o úvere pozostáva z nesplatennej istiny úveru vo výške 2.429,79 €, nezaplateného úroku vo výške 2.208,33 €, nezaplateného úroku z omeškania vo výške 54,29 €. V zmysle čl. I. bod 2 zmluvy o úvere si uplatňuje aj úrok z úveru vo výške 28,30 % ročne zo sumy

nesplatenej istiny úveru od 22.11.2016 do zaplattenia a v zmysle čl. IV. bod 6 zmluvy aj úrok z omeškania vo výške 1 % zo sumy nesplatenej istiny úveru od 22.11.2016 do zaplattenia.

2. Súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavila riadne predvolaná žalovaná, ktorá svoju neúčast' neospravedlnila; vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, na základe čoho zistil nasledovný skutkový stav veci. Dňa 15.11.2011 bola medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom uzatvorená zmluva o rýchlom poistenom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo č. XXXX XXXX XX RSU, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 3.000,- €. Žalovaná sa v čl. I. bod 1 zmluvy zaviazala, že poskytnutý úver vráti veriteľovi, zaplatí úrok, príslušenstvo a poplatky podľa zmluvy a čl. IV. bod. 1 zmluvy úver splácať pravidelnými mesačnými splátkami po 87,18 €, s počtom splátok 84. Splatnosť prvej splátky bola určená na deň 15.12.2011, splatnosť ďalších splátok bola dohodnutá na 15. deň v mesiaci a splatnosť poslednej 84. splátky na deň 15.11.2018, kedy bola dohodnutá aj konečná splatnosť úveru; úrok z úveru bol v čl. I. bod. 2 zmluvy stanovený ku dňu podpísania zmluvy na výšku 27,50 % ročne. V zmluve v čl. I. bod 3 bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov vo výške 36,55 % a čl. I bod 5 bola uvedená priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov vo výške 17,88 %. Podľa čl. IV bod. 3 je dlžník povinný až do posledného dňa lehoty, počas ktorej môže čerpať úver, mesačne platiť veriteľovi úroky z vyčerpanej čiastky úveru, vždy v príslušný deň kalendárneho mesiaca, pričom prvá splátka úrokov bude v najbližší deň kalendárneho mesiaca nasledujúci po dni, v ktorom sa začalo čerpanie úveru. Podľa čl. IV. bod. 6 ak je dlžník v omeškani so splatením úveru, alebo akejkolvek splátky úveru, je veriteľ oprávnený od nasledujúceho dňa po dni splatnosti až do dňa zaplattenia účtovať okrem úroku z úveru aj úrok z omeškania vo výške maximálne 8 % ročne. V zmysle čl. VII. bod. 1, 2, 3, 4 a 5 v prípade ak dlžník neuhradí svoje splatné peňažné záväzky v termíne splatnosti, je veriteľ oprávnený vyhlásiť úver za splatný vrátane úrokov a poplatkov jednorazovo pred termínom splatnosti. Dlžník je povinný vrátiť nesplatený úver spolu s úrokmi a príslušenstvom najneskôr do 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia oznámenia o vyhlásení úveru za splatný. Z výpisu z účtu žalovanej vyplýva, že nesplácala úver riadne a včas, preto žalobca výzvou zo dňa 15.8.2014 vyzval žalovanú na úhradu dlžnej čiastky. Výzvou zo dňa 22.10.2014 pristúpil žalovaný k vyhláseniu úveru za predčasne splatný a vyzval žalovanú na úhradu dlžnej istiny, úroku a úroku z omeškania s účinnosťou ku dňu 25.11.2014. Ku dňu zaslania predčasnej splatnosti úveru bola žalovaná v omeškani so splátkami od 15.12.2013 do 25.11.2014, ku dňu 21.11.2016 celková výška pohľadávky žalobcu vyplývajúca zo zmluvy o úvere pozostávala z nesplatenej istiny úveru vo výške 2.429,79 €, nezaplatteného úroku vo výške 2.208,33 €, nezaplatteného úroku z omeškania vo výške 54,29 € a poplatkov vo výške 86,24 €. Žalobca si v zmysle čl. I. bod 2 zmluvy o úvere uplatnil i úrok z úveru vo výške 28,30 % ročne zo sumy nesplatenej istiny úveru do zaplattenia a čl. IV. bod 6 zmluvy aj úrok z omeškania vo výške 1 % zo sumy nesplatenej istiny úveru do zaplattenia.

3.1. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, ods. 2, § 504 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 54 ods. 2, § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, ods. 2, § 2 písm. a/, b/, c/, d/, § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1, § 10c nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., dôvodiac čiastočnou dôvodnosťou žaloby. Uviedol, že sporové strany uzatvorili zmluvu o rýchlom spotrebiteľskom úvere a aj keď zmluva o úvere predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka), je potrebné pre daný záväzkový vzťah aplikovať príslušné ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Je nepochybné že predmetom zmluvy bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Žalovaná vystupovala v zmluve ako fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania a žalobca je právnickou osobou, ktorý poskytol spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Na žalovanú je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri uzavretí zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, takže na právny vzťah založený predmetnou zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku), nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia

o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka, teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností, resp. následkov omeškania) i ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv). Ďalej uviedol, že v konaní bolo žalobcom tvrdené a preukázané, že žalovaná po poskytnutí úveru v sume 3000,- € v dohodnutých splátkach vo výške 87,18 € riadne a včas nesplácala. Po preskúmaní úverovej zmluvy zistil, že zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Povinnosťou žalovanej bolo splácať úver v dohodnutých mesačných splátkach po 87,18 € so splatnosťou vždy k 15. dňu v mesiaci s tým, že prvú splátku mala uhradiť dňa 15.12.2011, pričom termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý ku dňu 15.11.2018. Žalovaná nesplácala splátky riadne a včas; najstaršia neuhradená splátka bola splatná dňa 15.12.2013. Žalobca v súlade s čl. VII. úverovej zmluvy potom, čo žalovaná bola v omeškaní so splátkami od decembra 2013, pristúpil listom zo dňa 22.10.2014 k zosplatneniu celého úveru, ktorý sa stal splatným po 10 dňoch od doručenia výzvy žalovanej, t.j. 25.11.2014. Žalovaná z titulu zosplatneného úveru neuhradila žiadnu platbu, preto je povinná zaplatiť žalobcovi zosplatnenú a neuhradenú časť úverovej istiny v sume 2.429,79 €, sumu riadnych úrokov vo výške 713,22 € vyčíslené od 15.12.2013 do zosplatnenia úveru, t.j. dňa 25.11.2014 a sumu úrokov z omeškania vo výške 54,29 €, úrok z omeškania vo výške 1% ročne za omeškané splátky do 21.11.2016 a poplatok za zabezpečenie poistenia vo výške 36,24 €. Žalobcovi ale nepriznal sumu 50,- € uplatňovanú v rámci poplatkov, ktorá zodpovedá dvom poplatkom za upomienky, každá po 25,- €. Aj keď predmetný poplatok v sume 25,- € za upomienku bol dohodnutý priamo v zmluve o úvere, ide podľa jeho názoru o poplatky vyplývajúce z neprijateľných, teda neplatných podmienok, pretože žalobca požadoval od žalovanej ako spotrebiteľa plnenia za služby, ktoré nesledujú záujem spotrebiteľa (žalovaného), ale sledujú záujmy len dodávateľa (zaplatenie jeho pohľadávok) a takisto nebolo žalobcom preukázané ani individuálne dojednanie takýchto podmienok, nakoľko zmluva o úvere bola pripravená dodávateľom a žalovaná nemohla obsah ustanovení v časti poplatkov ovplyvniť. Žalobca ani nepreukázal skutočné náklady, ktoré mu mali s upomienkami a výzvami žalovanej vzniknúť, kedy tieto skutočné náklady za upomienky celkom určite nemohli dosiahnuť sumu 50,- €, takže dojednanie o výške poplatkov spôsobovalo značnú nerovnováhu v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa. Predmetné ustanovenie zmluvy o úvere navyše neobsahuje ani žiadny maximálny limit v počte upomienok, čo by dodávateľovi umožňovalo expedovať neobmedzené množstvo upomienok žalovanej. K uplatnenému zmluvnému úroku vo výške 28,30 % ročne z nezaplatenej istiny od zosplatnenia, t.j. odo dňa 26.11.2014 do zaplatenia ako vyčíslenú sumu 1.495,11 € do dňa 21.11.2016 a ako kontinuálny zmluvný úrok vo výške 28,30 % ročne z istiny vo výške 2.429,79 € od 22.11.2016 do zaplatenia uviedol, že vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru, žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia nepatrí. Vychádzal pritom z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.9.2012, sp.zn. IV. 476/2012, v zmysle ktorého ústavný súd odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998, 4 Obo 143/1998). Rovnako podľa zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave č. 1/2019, má veriteľ právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. S poukazom na vyššie uvedené priznal titulom zmluvného úroku sumu 1.596,87 €, ktorá predstavuje úrok ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti a vo zvyšku uplatnených zmluvných úrokov z úveru žalobu zamietol.

3.2. Žalovanej uložil aj sankciu v dôsledku nesplnenia povinnosti riadne a včas v podobe úrokov z omeškania, keď sa s plnením peňažného dlhu dostala do omeškania, a to vyčísleného od 15.12.2013 do 21.11.2016 vo výške 1 % ročne zo sumy 2.429,79 €, t.j. vo výške 54,29 € a vo výške 1 % ročne zo sumy 2.429,79 € od 22.11.2016 do zaplatenia, aj keď mal žalobca nárok na vyšší úrok a deň, od ktorého si ho uplatnil, bola žalovaná v omeškaní s úhradou zosplatnenej istiny a omeškanie stále trvá, keďže nedošlo po 21.11.2016 ani len k čiastočnej úhrade dlžnej istiny, teda je dané právo žiadať úroky z omeškania aj od 21.11.2016 do zaplatenia.

3.3. Výrok o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanoveniami § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C.s.p. a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v pomernej časti, a to v rozsahu 96 %, pretože z uplatnenej istiny a poplatkov (2.516,03 €) bol v konaní úspešný v rozsahu 98 % (2.466,03 €) a neúspešný v rozsahu 2 % (50,- €) s tým, že o výške trov rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia.

4. Proti tomuto rozsudku vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, výslovne do nepriznania úroku po zosplatnení úveru, podal včas odvolanie žalobca dôvodiac ustanovením § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p. (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Nestotožnil sa s právnym názorom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení napadnutého rozhodnutia o nepriznaní úroku po zosplatnení (bod 26.). Podľa názoru žalobcu z právnej vety uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.9.2012, sp.zn. 476/2012, ani z celého citovaného uznesenia nevyplýva nemožnosť úročenia poskytnutej istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úverovej pohľadávky. Citované uznesenie ústavného súdu pojednáva len o tom, že ústavný súd považuje právny názor vyslovený krajským súdom za právne akceptovateľný a zrozumiteľne odôvodnený v dôsledku čoho nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva s odkazom na ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd. Jeho názor podporuje aj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.5.2018, sp.zn. 12 Co 167/2017, ktorý sa daným uznesením podrobne zaoberá v odôvodnení svojho rozhodnutia. Poukázal na skutočnosť, že citované uznesenie ústavného súdu rozhodne nie je ustálenou súdnou praxou týkajúcou sa predmetnej problematiky týkajúcej sa uplatnených úrokov po zosplatnení úveru. Ako banka pri vymáhaní svojich pohľadávok disponuje rozhodnutiami súdov z celej Slovenskej republiky, ktoré priznávajú veriteľovi k predčasne splatnej pohľadávke zmluvné úroky do zaplatenia (popri úrokoch z omeškania) tak, ako to vyplýva z gramatického a aj logického výkladu platných zákonných ustanovení. Odkázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.5.2018, sp.zn. 12 Co 167/2017-94 a ustanovenia § 261, § 497, § 502 ods. 1, § 503 Obchodného zákonníka. Povinnosť platiť úrok z poskytnutého úveru okrem citovaných ustanovení Obchodného zákonníka vzniká tiež na základe zmluvných dojednaní v zmluve o úvere, ktorá vyhlásením predčasnej splatnosti úveru nezanikla (vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a odstúpenie od zmluvy predstavujú rozličné inštitúty, veriteľov nárok voči dlžníkovi na zaplatenie zmluvného úroku tiež nezanikol a trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky (resp. do zániku zmluvy o úvere). Dohodnutý úrok z ekonomického hľadiska predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi, a ktoré dlžník veriteľovi nevrátil. Ďalej poukázal na judikatúru odvolacích súdov vo vzťahu k uplatňovaniu zmluvných úrokov za dobu po splatnosti úveru, a to rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.1.2004, sp.zn. 4 Cob 146/2013 a rozsudok Krajského súdu Nitra zo dňa 16.10.2013, sp.zn. 25 Co 140/2013. V súvislosti s úročením úverovej pohľadávky bežnými úrokmi po splatnosti istiny zo strany veriteľa dodal, že úročenie spotrebiteľského úveru bežnými úrokmi až do doby vrátenia poskytnutých prostriedkov priamo upravoval aj zákon č. 258/2001 Z.z. (§ 6 ods. 2) a nepriamo ho predpokladá aj zákon č. 129/2010 Z.z. ako lex specialis pre oblasť spotrebiteľských úverov vo vzťahu k Obchodnému zákonníku ako lex generalis. Zákon č. 129/2010 Z.z. v ustanoveniach týkajúcich sa odstúpenia spotrebiteľa od zmluvy (§ 13 ods. 3) uvádza, že dlžník (spotrebiteľ) je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny. Na základe vyššie uvedených skutočností má za to, že právne posúdenie v tom, že má nárok na zaplatenie úroku len do doby splatnosti istiny úverovej pohľadávky, predstavuje nesprávne právne posúdenie veci. Ešte poukázal na to, že rozhodovacia prax prvostupňových súdov je vo vzťahu k rozhodovaniu o úrokoch po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru (voči žalovanému, ktorý je spotrebiteľom) nejednotná, nakoľko ako banka pri vymáhaní svojich pohľadávok disponuje množstvom súdnych rozhodnutí prvostupňových súdov i odvolacích súdov z celej Slovenskej republiky, ktoré mu ako veriteľovi priznávajú k predčasne splatnej pohľadávke zmluvné úroky do zaplatenia (popri úrokoch z omeškania) tak ako to vyplýva z gramatického a logického výkladu platných zákonných ustanovení, napríklad rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.3.2018, sp.zn. (správne č.k., poznámka odvolacieho súdu) 17 Co 26/2017-120. Odvolaciemu súdu preto navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúceho sa úroku po zosplatnení zmeniť a jeho žalobe vyhovieť aj v tejto časti.

5. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila, odvolanie nepodala.

6. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 9. decembra 2020; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu v prevyšujúcej

časti zamietol, potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

7. Pri rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení. Rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie a ktoré teda nepochybne existovali v čase vyhlásenia jeho rozsudku. Odvolateľ v odvolaní neuvádzal podstatné, rozhodujúce, konkrétne právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu.

8. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Rozsudok obsahuje všetky náležitosti uložené ustanovením § 220 C.s.p. V konaní pred súdom prvej inštancie sa nevyskytla žiadna vada uvádzaná v ustanovení § 380 ods. 2 C.s.p., takú ani sám odvolateľ netvrdil, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie a na ktoré by musel odvolací súd prihliadať.

9. Odvolací súd sa stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie o nepriznaní zmluvného úroku vo výške 28,30 % ročne z nezaplatenej istiny od 22.11.2016 do zaplatenia, keď za obdobie od 26.11.2014 do 21.11.2016 si uplatnil jeho vyčíslenú časť vo výške 1.495,11 €, t.j. od zosplatenia úveru, ktorý žalobca zosplatnil ku dňu 25.11.2014. Prvoinštančný súd správne v danom prípade posúdil, že ide o spotrebiteľský zmluvný vzťah, pretože žalobca ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel so žalovanou, ktorá je fyzickou osobou - nepodnikateľom (v zmluve je identifikovaná údajmi typickými pre nepodnikateľa, t.j. menom, priezviskom, bydliskom a rodným číslom) zmluvu o rýchlom poistenom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo dňa 15.11.2011, č. XXXX/XXXX/XXRSU (č.l. 21 spisu), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 3.000,- €, ktorý sa žalovaná zaviazala zaplatiť v 84 mesačných splátkach po 87,18 €, s prvou splátkou splatnou dňa 15.12.2011 a poslednou splátkou splatnou dňa 15.11.2018, kedy bola dohodnutá aj konečná splatnosť úveru, úrok bol dohodnutý vo výške 27,50 % ročne, ročná priemerná miera nákladov vo výške 36,55 %, celkovo mala žalovaná vrátiť sumu 7.382,90 €. Žalobca oznámil žalovanej listom zo dňa 22.10.2014 vyhlásenie predčasnej splatnosti celého úveru vrátane úrokov a poplatkov, s účinnosťou v 10. deň odo dňa doručenia výzvy, ktorú si žalovaná neprevzala v odbernej lehote (zásielka sa vrátila žalobcovi dňa 14.11.2014). Prvoinštančný súd potom správne aplikoval aj príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku.

10. Nebolo možné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu, že má nárok na zaplatenie úroku aj po zosplatení úveru, pretože od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru dňa 25.11.2014, je žalovaná ako dlžník v omeškaní a musí tak platiť úroky z omeškania. Odvolací súd v tejto súvislosti odkazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 28.9.2015, sp.zn. 6 Co 587/2015, z odôvodnenia ktorého vyplýva, keďže tento stav netrvá (stav trvania záväzku pred zosplatením úveru), je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním dlžníka (spotrebiteľa) a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. K predčasnému zosplateniu záväzku došlo konaním veriteľa. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Jednorazovým

zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa ustanovenia § 52, resp. § 53 ods. 1, ods. 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3, § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie ustanovenia § 3a ods. 2 uvedeného nariadenia, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku správne poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.9.2012, sp.zn. IV. ÚS 476/2012, v ktorom ústavný súd konštatoval, že považuje za ústavne akceptovateľný výklad rozhodnutia krajského súdu, keď po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru. Rovnako aj podľa stanoviska občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave č. 1/2019, ktoré citoval súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, má veriteľ právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti.

11. Žalobca vo svojom odvolaní poukázal na rozhodnutia krajských súdov, ktoré sú v jeho prospech a podľa ktorých má dlžník platiť úroky z úveru až do doby skutočného vrátenia úveru, ale podľa konštantnej judikatúry slovenských súdov (napríklad rozsudky Krajského súdu Bratislava zo dňa 28.3.2018, sp.zn. 6 Co 56/201824; Krajského súdu v Nitre zo dňa 24.10.2018, sp.zn. 5 Co 304/2017; Krajského súdu Trenčín zo dňa 25.10.2018, sp.zn. 19 Co 70/2018; Krajského súdu Žilina zo dňa 25.6.2019, sp.zn. 5 Co 337/2018; Krajského súdu Trnava zo dňa 4.9.2019, sp.zn. 24 Co 104/2019), má dlžník povinnosť zaplatiť úroky z úveru len do zosplatnenia úveru. Odvolací súd dodáva, že odpoveď na spornú otázku, či je možné priznať banke úrok po zosplatnení úveru doteraz nedala najvyššia súdna autorita, tak odvolací súd dôvodí, že rozhodnutia odvolacích súdov, na ktoré žalobca poukazoval vo svojom odvolaní, nemožno aplikovať a pri rozhodnutí z nich vychádzať. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 12.12.2013, sp.zn. IV. ÚS 697/2013. V ňom Ústavný súd Slovenskej republiky poukázal na svoj právny názor, podľa ktorého právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach.

12. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietol, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanej veci s odvolaním sa na obsah už uvedeného odôvodnenia, odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie súdom prvej inštancie za správne.

13. Aj keď žiadna sporová strana nepodala odvolanie voči napadnutému rozsudku do výroku III. o trovách konania, odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III., ktorým priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 96 % podľa § 388 C.s.p. tak, že žalobcovi priznal

nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 96 %, pretože súd prvej inštancie síce správne aplikoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C.s.p., ale nesprávne priznal žalobcovi náhradu trov konania, namiesto priznania nároku na náhradu trov konania. Odvolací súd dodáva, že rozhodovanie o náhrade trov konanie má dve samostatné fázy; prvou je rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania, o ktorom rozhodne súd bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí; druhou fázou je rozhodovanie súdneho úradníka súdu prvej inštancie, ktorý rozhoduje o výške náhrady trov konania samostatným uznesením po právoplatnosti skončenia veci.

14. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalovanej, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

15. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedopíňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesol žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

16. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).